

SCHOOLVEILIGHEIDSPAN

P C P O R I J S S E N ,

b i j l a g e 6 a

Pestprotocol

Waarom een pestprotocol?

Pestprotocol vindt PCPO Rijssen in wezen een negatieve term. Tenminste als het wordt uitgelegd als middel om ongewenst gedrag uit te bannen. Er wordt nog een stap verder gegaan als, in de hectiek van de situatie, minder het gedrag wordt 'bestreden' maar meer het kind dat dat gedrag vertoont. Het is heel begrijpelijk dat er vanuit een dader en een slachtoffer (pester en gepeste) wordt geredeneerd (dit zijn immers de waarneembare uitwassen) Dit leidt toch al snel tot stereotyperingen.

In het kader van passend onderwijs moeten alle basisscholen straks in staat zijn om kinderen met gedragsproblemen in de eigen school op te vangen. Het grote aantal verwijzingen naar cluster 4 scholen doet vermoeden dat basisscholen onvoldoende in staat zijn om hun onderwijstaken in te vullen als het om kinderen met een gedragsprobleem gaat.

Pestgedrag zal PCPO Rijssen niet tolereren. Zij kiest voor een preventieve aanpak die niet zozeer expliciet is maar voortkomt uit het onderwijs van bovengemiddelde kwaliteit dat zij wil realiseren. (Zie SBP 2011-2015)

Goed onderwijs vermindert gedragsproblematiek

Het werken aan gedragsproblemen zoals pesten op school begint met kwalitatief goed onderwijs door een professioneel lerarenteam. Dit gebeurt in een duidelijk gestructureerde school met heldere regels. Daarbinnen is er voldoende aandacht en ruimte voor persoonlijke relaties tussen leraren en leerlingen. Het basiszorgaanbod voor alle leerlingen bestaat uit een helder pedagogisch-didactisch klimaat waarin gewenst gedrag wordt vastgesteld, geoefend en beloond en ongewenst gedrag genegeerd en zo nodig bestraft.

De preventie en aanpak van gedragsproblemen staat en valt met een positieve, actieve grondhouding, effectieve instructie en effectief klassenmanagement, het kunnen omgaan met verschillen, en de goede relatie tussen leraar en leerling. Verder moeten leraren goed kunnen observeren en in staat zijn tot reflecteren op de redenen voor de gedragsproblemen. Ook zijn leerlingen erbij gebaat als leraren planmatig werken aan gedragsverandering.

Pesten

Pesten op school is een probleem dat vaak rechtstreeks gekoppeld is aan de onderwijssetting. Hier zijn groepen kinderen immers langdurig bij elkaar en vormen met elkaar (positieve en negatieve) sociale verbanden. Pesten is niet alleen voor individuele kinderen een groot probleem, maar kan ook verstorend zijn voor de klassensituatie en leerprestaties beïnvloeden. Pesten kan via verbale, non-verbale of fysieke middelen. Tegenwoordig is er tevens sprake van cyberpesten: pesten door het sturen van gemene mailtjes of msn-berichten, of door het plaatsen van kwetsende informatie of foto's op internet. Kenmerk is dat het op systematische wijze gebeurt en er sprake is van een ongelijke machtsverhouding tussen dader(s) en slachtoffer. Soms gebeurt het openlijk dat iemand genegeerd of gepest wordt, soms gebeurt het achter de rug van de docenten om. Pesten komt veel voor, met name in de leeftijdsgroep van tien tot veertien jaar. Ongeveer een derde van de basisschoolleerlingen (acht tot twaalf jaar) zegt wel eens gepest te worden, 10% hiervan regelmatig. Ongeveer 7% van basisschoolleerlingen zegt twee keer per maand of vaker iemand te pesten. Jongens zijn zowel vaker dader als slachtoffer dan meisjes. Pesten kan verstrekkende gevolgen hebben. Slechtere schoolprestaties, isolement, een negatief zelfbeeld en depressies liggen op de loer, naast allerlei psychosomatische klachten. Ook voor pesters zijn er negatieve gevolgen. Ze lopen kans op een psychische scheefgroei naar volwassenheid en op intermenselijke contacten van slechte kwaliteit.

Effectieve school beïnvloedt gedrag

Uit internationale studies blijkt dat leerlingen met specifieke problemen of beperkingen vooral veel baat hebben bij effectief opgezet onderwijs. Dit is vanzelfsprekend voor elke leerling van belang, maar voor leerlingen met gedragsproblemen onontbeerlijk. Dat wil zeggen dat gedragsproblemen minder vaak voorkomen, afnemen of (in geval van gedragsstoornissen) beter beheersbaar zijn binnen een effectieve schoolcontext.

Een effectieve school is:

Resultaatgericht, zowel op school- als op klassenniveau: "Het gaat dan om een sterke gerichtheid op het beheersen van basisvakken als lezen, taal en rekenen, het stellen van duidelijke doelen, het hebben van hoge verwachtingen van leerlingenprestaties en het bijhouden van de leervorderingen"

Ambitieuze in combinatie met een *positieve houding* van de leraar ("onderwijs doet er toe" en "we willen graag eruit halen wat erin zit"). Juist als het gaat om kinderen met gedragsproblemen, is het belangrijk te zoeken naar hun sterke kanten.

Veilig en beschikt over een helder en stimulerend pedagogisch klimaat. "De school moet een veilige plek zijn met duidelijke regels en een ordelijke cultuur van discipline.

Het gaat hierbij dus vooral om cultuuraspecten en niet zozeer om maatregelen als het verbeteren van de beveiliging van het schoolgebouw of het plaatsen van metaaldetectors.

Een effectieve school beschikt over een verbindend schoolklimaat door een gemeenschap te vormen waarmee leerlingen, ouders en leraren zich kunnen identificeren.

Gestructureerd met zijn onderwijsaanbod zodat er doelgericht en planmatig wordt gewerkt, een uitdagende leeromgeving wordt geboden en er adequate ondersteuning en feedback door de leerkracht wordt gegeven:

- stap 1: zaken voordoen, hardop denken of bepaalde denkprocessen bespreken
- stap 2: bewaken en bijsturen van leer- en denkprocessen
- stap 3: het ondersteunen van het leerproces door bijvoorbeeld aanwijzingen te geven, een deel van de oplossing te geven, of hardop mee te denken.

Passend onderwijs en ondersteuning van positief gedrag

Er wordt veel en expliciet aandacht besteed aan gewenst gedrag, waardoor dit toeneemt en ongewenst gedrag afneemt. Belangrijke ingrediënten zijn: zorgen voor een eenduidige lijn in de gedragsregels binnen de school; het creëren van een positieve schoolcultuur en het geven van aparte lessen in goed gedrag.

Goed gedrag in de klas, het belang van klassenmanagement en het werken met motivatiesystemen komen eveneens aan bod.

Rol van de leerkracht is cruciaal

In de eerste plaats preventief: een positieve, actieve grondhouding van de leraar; effectieve instructie met een stevige didactische en kennisbasis; effectief klassenmanagement; het kunnen omgaan met verschillen; het opbouwen van goede relaties met leerlingen (voordat er problemen zijn).

Als gedragsproblemen zich dan toch voordoen, is het nodig dat leraren in staat zijn tot observatie van en reflectie op de aard van (en de redenen voor) de gedragsproblemen, en planmatig kunnen werken aan gedragsbeheersing en -verandering.

Van scholen wordt een juiste organisatie gevraagd als het gaat om onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen. Directeuren hebben hier een bijzondere verantwoordelijkheid.

We kunnen niet alles

In alle duidelijkheid dient opgemerkt te worden dat onze scholen niet alle leerlingen met gedragsproblemen kunnen opvangen. Regelmatig zal een grens bereikt worden van wat haalbaar en realiseerbaar is. In zulke gevallen moet een oplossing elders worden gezocht, in samenwerking met externe partijen.

Stappenplan bij pesten

Ondanks goed en passend onderwijs, ondanks preventie en ondanks duidelijke regels komt pesten toch voor. In en rond de school, maar ook buiten de school en schooltijden. Pestgedrag dat buiten de school ontstaat vindt meestal ook doorgang rond en in de school. Zonder de rol van de opvoeder over te nemen, nemen we tegen alle pestgedrag een duidelijke stelling in.

Stap 1 Na melding van pesten door kinderen, ouders, of door eigen observatie proberen we in eerste instantie binnen de groep het gedrag bespreekbaar te krijgen / te houden: de leerkracht maakt gebruik van de **no-blame methode**: uitgangspunt is bewust maken en geen schuld uitspreken.

Stap 2 Is de No-blame methode niet voldoende effectief (bij notoire pesters), dan wordt de **Vijfsporenaanpak** ingezet. Alle partijen die te maken hebben met het pesten worden betrokken: het gepeste kind, de pester, de andere kinderen, de school/het team en de ouders. Medewerking van alle partijen wordt uitdrukkelijk gevraagd om een einde aan de problemen te krijgen. De leerkracht maakt notities in de leerlingenmap; afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Stap 3 Bij herhaling van pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen consequenties, bijv. een time out (zie procedure schorsing en/of verwijdering en protocol inzake ernstige ordeverstoring)

Stap 4 Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk.

Stap 5 In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Dit besluit wordt door de directie genomen. (zie procedure schorsing en/of verwijdering en protocol inzake ernstige ordeverstoring)

Aanbiedings brief medezeggenschap

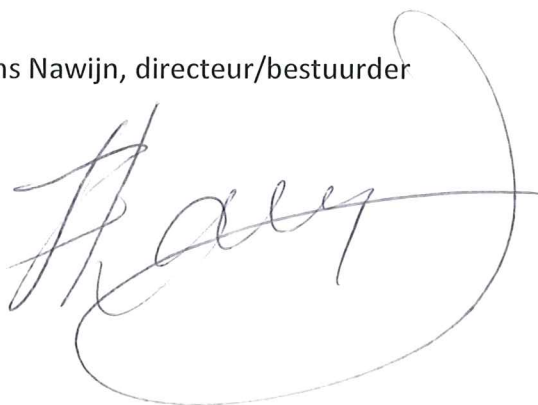
van / aan: GMR
verzonden: 16-11-2012
onderwerp: pestprotocol
status: ter instemming
route: GMR vergadering 28-11-2012
DO vergadering 26-09-2012
AB vergadering n.v.t.
reactie voor: 05-12-2012
regelgeving: De Arbowet verplicht scholen al sinds 1994 om leerlingen en personeel tegen alle vormen van geweld te beschermen. In een herziening van de Arbowet in 2007 wordt in artikel 3 pesten expliciet genoemd. Scholen moeten een anti-pestbeleid voeren. In aanvulling op de Arbowet hebben werkgevers en werknemers in de cao afgesproken dat elke school sinds 1 januari 2006 een veiligheidsplan moet hebben. Een onderdeel van dit plan is een antipestprotocol. Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van pesten op school.
bijlagen: n.v.t. . Het pestprotocol is een bijlage bij 'gedragscode personeel en leerlingen' en vervolgens van het veiligheidsplan

bijlage 6^a

Toelichting

voorstel: n.v.t.
doel: Positieve beïnvloeding van het gedrag van leerlingen om pestgedrag te voorkomen.
Gevolgen: Toename van de beleving van veiligheid door leerlingen en leerkrachten
maatregelen: Insteek via passend onderwijs. Duidelijkheid als het toch mis gaat.
bijzonderheden: n.v.t.
handtekening:

Frans Nawijn, directeur/bestuurder

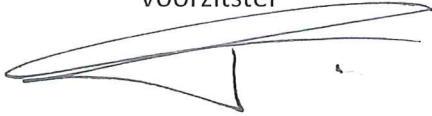
Reactie Medezeggenschap

reactie: Instemming / positief advies / instemming PGMR / instemming OGMR
Geen instemming / negatief advies / vrij adviseren

toelichting: Zie ons schrijven / n.v.t. ~~*~~

Handtekening:

Tina Zwoferink
Voorzitster

Gert-Jan Korpershoek
secretaris

* We vinden dat de aanpak van de
rester / het brein achter het justgedrag
onvoldoende onderscheiden wordt.
Niettemin is het akkoord voor gebruik!